

natisniti na tem mestu. Nahaja se v njej tudi znani klic, s kojim so kmetje drug drugega vspodbujali: »leuhkup, leuhkup ovoga gmajna.« Tako nesramno so se norčevali trinogi iz slovenskih kmetov-mučenikov.

Kot nekaj svareč opomin pred tem našim najkrutejšim sovražnikom našega ljudstva, zapustil nam je čas žalostne razvaline, ki nalik onemoglim pošastim, posejani po gričih naše domovine, štrlijo proti nebu. Drugi, še žalostnejši spomini na one dobo so posamezno stoječi križi, koje so postavili po l. 1848 slovenski kmetje v znamenje, da so tamkaj stale vislice, na katere so brez usmiljenja dali obesiti vsakega podložnika, ki se je kaj protivil neusmiljenim in krivičnim graščakovim naredbam. (Vislice ali krvava sednja na Ibelovem.) Te križe so stavili slovenski trpini, kmetje, da jim ostanejo glasno govoreče priče, da »tisoč tu in tisoč leži jim bratov zakopanih v zemlji«, katere so pomorili oni, za koje so v »turških nadlogah« žrtvovali svojo srčno kri, katere so z lastnim truplom branili pred zunanjimi sovražniki.

In vsikdar, kmet slovenski, kadar zazreš borni križ, naj se ti vzbudi čut, da je to spomin na brezštevilne krivice, ki so jih tvoji predniki morali trpeti sto in stoletja.

Rusko-japonska vojna.

Z napeto radovednostjo pričakujemo ta čas vesti z bojišča, ker vemo, da v kratkem mora zadivljati z vsemi svojimi grozovitostimi krvavi bojni ples. Rusi so praznovali zadnje dni Velikonoč in jasno je, da oni v praznike nikakor ne bodo začeli, razven če jim Japonci ne bodo dali miru. Čuden, težak mir vlada sedaj nad bojiščem, kakor nad žitnim poljem pred viharjem, pred hudo uro. Časnikarji ugibljejo na levo in desno, koliko mož so že spravili Rusi in koliko Japonci na bojišče, kedo bo dalje časa izmed njih mogel vzdržati in druge podobne stvari — Posebnih novic zato sedaj še ni, le angleški časniki pripovedujejo o raznih uspehih Japoncev in o slabih razmerah med rusko vojsko, a vsak pameten človek dobro ve, kam merijo te angleške laži in izmišljotine. Kitajce bi radi na vsak način ti kramarji naščuvali zoper Ruse in zato trobijo v svet o umikanju Rusov in japonskih uspehih. Prepričali bi jih radi, da je prišel zanje ugodni trenutek, da vržejo krinko miru in nepristranosti z obraza in se vržejo s svojimi tolpami (izurjenih vojakov tako nimajo!) nad Ruse. Seveda bi Japoncem tako njih drzne nakane podprli, a menda iz te moke ne bo kruha, ker Rusi vsa svoja poročila z bojišča prevedejo tudi na kitajski jezik in jih po kitajsko pisanih časopisih razširjajo med kitajskim prebivalstvom. Angleže seveda zelo skrbi, da ne bi Rusi zmagali, ker Ruse sovražijo že od nekdaj, a Japonci so jim pa mnogo milijonov dolžni, katerih ne bodo mogli plačati, če vojsko izgube. Od ted torej vse te kramarske zvijače in laži proti mogočni Rusiji.

»saj ste me po onem le gospodu (kaže na gospodeka) povabili na banket in dali vedeti, da naj prinesem tak-le črn cilindar s seboj, zakaj se mi torej sedaj tako smejite in me za norca imate?«

Na te Grogove besede nastane po sobi okoli Groge grozen vrisč, ropot in smeh, vse se je smejalo Patrijarhu, da je tako pameten, ker je namesto cilindra (klobuka) vzel seboj cilindar od svetilnice.

Sedaj je Gropa izprevidel, da njega ne bodo vzeli seboj k banketu, se ves osramočen prerije skozi pijano gospodo ter se hoče napotiti proti domu. V tem mu zastopi pot oni gospodek, ki ga je povabil na slavnost ter ga nahrjuje:

»Z vami »pavrami« pa res ni nič! Ali vam nisem povedal, vzemite cilindar — klobuk seboj, namesto vašega raztrganega, a vi ste bili tako bedasti, pa ste si pomazali

Čudno se glasi neka vest iz Söula, ki pravi, da prva japonska armada na Koreji sestoji le iz treh divizij, ne pa iz petih, kakor se je dosedaj poročalo. Japonci morda s tem poročilom nameravajo Ruse preslepiti o moči svoje armade, ne pomislijo pa, da so Rusi po svojih ogleduhih in posredovanjem prebivalstva, ki sovraži Japonce, dobro poučeni o pravem stanju japonske armade. Kako dobro so poučeni o japonski vojski in njenih nakanah, priča sledeča vest iz Šangaja, ki pravi, da so Japonci morali svoj prvi načrt popolnoma izpremeniti, ker so Rusi dobili prvi načrt od nekega japonskega častnika, ki sedi sedaj v preiskovalnem zaporu. Cela stvar je prišla na dan, ko so Japonci našli kraj, kjer so najprej hoteli izkrcavati čete, popolnoma zaprt s podkopi. Japonci so vsem vojnim dopisnikom prepovedali o tem kaj poročati. Rusi baže plačujejo japonskim izdajalcem velikanske svote ter so izplačali le za eden zemljevid 40.000 rubljev.

Kakšne razmere vladajo v Mandžuriji, nas lepo pouči brzobjavka dopisnika lista »Rusije«, ki se je te dni iz južnih mandžurskih pokrajin vrnil v Port Artur. Mož pravi, da so tamkajšnje razmere napravile na njega zelo dober vtis. Čete z nestrpnostjo pričakujejo boja. Vse prebivalstvo je na ruski strani ter zaupa ruskemu orožju. V začetku vojne nestalni denarni kurz je zopet stalen. Iz kitajskega prebivalstva sestavljene čete so izvrstne. Kupčija s konji je zelo živahna. Med vsemi Kitajci je le nekaj mandarinov proti Rusom. Železnica je izborna zastražena in promet na njej zelo reden. Vreme je pa toplo in suho, tako da so pričele reke odmrzavati.

Večjih bojev torej dosedaj ni bilo, le o mali praski je poročal general Kuropatkin carju Nikolaju sledeče: General Kačalinsk poroča, da je ob Jalu vse mirno. Nasproti Turmičenu, na otočku Matszo, so prostovoljci menjavali strele z japonskimi prednjimi stražami pri Vidžu. Naših ni nihče padel, dočim je imel sovražnik šest mrtvih in mnogo ranjenih. V Yongampu so Japonci napadli rusko naselbino ter jo oropali in požgali. V Yongampu so ostali le mali ruski oddelki 300 japonskim pešcem nasproti.

Politični ogled.

Kranjska. Kakor smo že naprej povdarjali, da bo pri deželnozborški volitvi v okraju Kranj—Tržič—Loka sijajno zmagala katoliško-narodna stranka, tako se je tudi v četrtek, dne 7. t. m. zgodilo. Katoliškonarodni kandidat župan Demšar iz Selc je dobil 2247 glasov, njegov nasprotnik pa le bore številce 293 glasov. Ta volitev jasno priča, kako da obsoja gorenjsko ljudstvo liberalce, ki se družijo z Nemci. Tako govore zavedni in značajni gorenjski kmetje, kadar jim je dana

cilinder od svetilke in tudi svojo šemasto obličje Ha, ha, ha!

Pozno čez polnoči prisopiha Grogov konj s svojim gospodarjem domov. Gropa niti ne odgovori na vprašanja hlapčeva in žene ter leže čemerem brez jedi spat. A drugi dan je že šla po občini novica o Grogovi blamaži. Hlapec, ki je vozil pivo iz mesta je raztrbil po občini to vest, katera se je razširila kot ogenj po vsi občini. Narodnjaki so mu privoščili to blamažo in rekali: »Tako se godi izdajalcem. Prav mu je!« Nekdo pa je Gropi na čast zložil pesmico, v kateri se opeva Grogova slava. In če si ga hotel razdražiti, vprašati si ga moral, kako je bilo pri tistem banketu. Oh, tedaj je vzrožil! Še celo takšnih svetilk s cilindri ni hotel več imeti, temuč pri Patrijarhu svetijo le s svečami in pa s trskami.

prilika pokazati svoje prepričanje in zvestobo do katoliškonarodnega gesla: »Vse za vero, dom, cesarja!«

Balkan. Zadnje dni se je zgodil na Balkanu važen dogodek. Turčija in Bulgarija sta sklenili pogodbo, ki obeta mir Balkanu, seveda le če oba naroda ostaneta mož-beseda, kar pa prav težko moremo pričakovati. Listi povdarjajo, da je podpisana turško-bulgarska pogodba velike važnosti za vso Evropo, ki je s to pogodbo na pravoslavne velikonočne praznike dobila zagotovilo, da se bodo razmere na Balkanu mirnejše razvijale. Odvisno je seve vse od Turčije, ako pokaže tudi ona, kakor Bulgarija, resno voljo in ako dogovora ne bo smatrala samo na papirju. Mej slovenskimi krogi se pa izraža mnenje, da se je Turčija s podpisom te pogodbe hotela le rešiti iz hipne zadrege, a da nima resne volje zboljšati razmer Slovanom in kristjanom na Balkanu.

Dopisi.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Nič kaj veselih rečij nimam poročati. Tržani hočejo biti Nemci. Mogoče se jim zdi potrebno, trgu dati nemški značaj radi številca romarjev od nemško-slovenske meje, ki pridejo vsako leto menda dvakrat semkaj, katerim pa slovensčina tudi ne more biti povsem tuja. Ali dajo romarji n. pr. tudi usnjariju kaj skupiti? Če poreče kdo: vsi tržani znajo nemški; bodisi! to še nikakor ni njihova slaba lastnost; pa Nemci niso in delajo zato krivico svojemu rodu, če občejuje med seboj izključno le nemški. Saj je v trgu sicer tudi malo častnih izjem, ki znajo nemški, pa se ne izneverjajo narodni dolžnosti. Drugi so pa v škripcih: tuintam priznavajo, da so Slovenci, drugače so pa mlačni in se strinjajo s tržani, ker se jih bojijo. Take imamo tudi med inteligenco. Najbolj žalostno pa je to, da kmetje iz sosednjih občin posnemajo tržane v nemškutariji. Mogoče so tržani tako učeni in razumni, da njih početje zasluži biti vzor kmetom? Tega ne moremo trditi, ker tedaj bi jim bila znana glavna postava človeške družbe, ki je takorekoč pisana vsakemu človeku v srce, da naj ljubi svoj narod. Primerjajmo trojiške trgovce z večjimi trgi na Slovenskem Štajerskem: Gornjigrad, Mozirje, Šmarje; razsodni so, delajo, kakor jim velela zdrava pamet, zato so narodni. Mogoče so tržani tako bogati in to nagiblje kmete, da se jim vklanajo. Res so med njimi nekateri bogati, pa ravno po kmetih, odjemalcih njihovega blaga. Torej kmetje! znebte se vendar krivega starega načela, da le tisti, ki zna nemški ali se prištevava Nemcem, velja kaj; marveč vedite, da je častno, moško, ljubiti svoj jezik, če treba, tudi kaj zanj trpeti, bodisi tudi zaničevanje. Tako narekuje vsakomur že glas vesti. Vsak naj stori, kar je dolžan narodu svojemu in materinskemu jeziku in tudi s slovensčino se bo sčasoma »prišlo daleč« po svetu. Naj se te lastnosti tržani učijo od vas, ko bi vendar bolj naravno bilo, da bi vam oni bili v izgled. V vaših očeh naj berejo in iz vašega delovanja videči vas zadovoljne se naj učijo, da ne stori nemščina človeka blaženega, ampak pošteno, zvesto srce in delavne roke. Mislite torej malo in bodete razvideli, da so te besede resnične; če pa hočete potem ravnati dosledno, bodete hrbet obrnili »Štajercu«, ki sovraži vnamo za vero in narodnost.

Trojiški romar.

Iz Ljutomera. Na dan 21. t. mes. so razpisane občinske volitve za trg Ljutomer. V prvem in drugem razredu si je znala tukajšnja nemškutarska klika zagotoviti zmago — na kakšen način, bode se še na pristojnem mestu govorilo, in takrat bode spoznala tudi javnost, kakšne sosedne imamo mi med našimi nemškutariji in kaka sredstva rabijo. Žalibog je stopilo tudi ljutomersko uradništvo v ospredje in se postavilo na čelo